І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 136 ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 17-го ЛИПНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JULY 17, 1975 No. 136 VOL. LXXXII.

МОГУТНІЙ ПАМ'ЯТНИК ЛЕСІ УКРАЇНЦІ БУДЕ ЗДВИГНЕНИЙ В ПАРКУ ТОРОНТА ВЖЕ В ЖОВТНІ ЦЬОГО МІЖНАРОДНОГО РОКУ ЖІНКИ

Під час відвідин у „Свободі". На фото (зліва): ред. Любов Коленська, маестро Михайло Черешньовський, д-р Зоя Плітас й інж. Леоніда Вертипорох.

Джерзі Сіті (Л. К.). — Згідно з пляном уже в жовтні цього Міжнародного Року Жінки в одному з парків Торонта, неофіціяльної столиці українців Канади, буде здвигнений могутній, високий на 18 стіп, пам'ятник Лесі Українці, яка разом з Тарасом Шевченком та Іваном Франком вважається за основу духовости модерного українства. Реченець встановлення того пам'ятника в парку Торонта передбачено на 19-го жовтня і про головніші проблеми, зв'язані з виготовленням пам'ятника та його поставлення в передбаченому реченці, зокрема про зв'язані з цим видатки і труди, інформували „Свободу" голова Ділового Комітету Пам'ятника Лесі Українці пані інж. Леоніда Вертипорох і перша заступниця голови і секретарка Комітету пані д-р Зоя Плітас та скульптор і архітект пам'ятника маестро Михайло Черешньовський, під час своїх чемностевих відвідин в редакції в понеділок, 14-го липня.

Ініціятива здвигнення цього пам'ятника постала, як відомо, — в 1971-му році, на внесення Сесії Комітету Українок Канади — у 100-річчя з дня народження поетеси. У 1972 році, на прохання Відділу Комітету Українок в Торонті, правління Торонта погодилося на поставлення цього пам'ятника в одному з парків міста. Від того часу членки розпочали фінансову кампанію і зараз же Комітет Українок в Канаді, влаштувавши Свято Героїнь, склав першу пожертву. В квітні того року влаштовано 25-доляровий бенкет і зібрано 5,000 дол. Відтак Комітет звернувся до різних жіночих та інших організацій. В результаті від Фундації Т. Шевченка одержано 1,000 дол. і різних інших організацій та установ одержано разом 28,000 дол.

Скульптура поетеси Лесі Українки у виконанні маестра Михайла Черешньовського, висока на 18 стіп і тепер знаходиться на виставці ОМУА в Ню Йорку. Ще потрібно додаткових мінімально 22,000 долярів, щоб дотриматись реченця і 19-го жовтня ц. р. цю статую поставити в Торонтському парку і Комітет має всю надію, що цю суму вже в найближчому часі пожертвують наші установи, як і поодинокі громадяни як в Канаді, так і в З'єднаних Стейтах Америки. Коли взяти до уваги, що тепер Міжнародний Рік Жінки — для українців немає кращого його відзначення, як поставлення у вільному світі пам'ятника найбільшій українській жінці, Лесі Українці.

В ЗСА, як відомо, також уже від кількох років Жіночий Комітет Українського Народного Союзу під проводом заступниці головного предсідника пані Марії Душник веде і тепер завершує акцію поставлення пам'ятника - погруддя Лесі Українки на Союзівці.

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ: ЗАВЕРШЕННЯ ПАТРІЯРХАТУ В ЦЕНТРІ УВАГИ АРХИЄПИСКОПСЬКОГО СИНОДУ, КОНГРЕСУ МИРЯН, ЦЕРКОВНИХ ВІДПРАВ І СВІТСЬКИХ ІМПРЕЗ

Рим, Італія. (В. Маркусь — телефоном) — Завершення Українського Патріярхату, як доконаний факт, є в головним ляйтмотивом теперішніх „Українських Днів" у Римі та осередком уваги відбутих чи започаткованих Конгресу Мирян і Архиєпископського Синоду, церковних відправ та світських імпрез.

У вівторок, 15-го липня, тут в Кастель Гандольфо відбувся Конгрес Мирян, скликаний Українським Світовим Патріярхальним Об'єднанням за Єдність Церкви і Народу. В Конгресі взяло участь понад 90 делегатів і гостей, а проводила ним президія в складі: д-р Роман Осінчук (Ню Йорк), д-р Маркіян Заяць (Німеччина) та пп. Кудрик і Дмитрів, (Англія), секретарі. В конгресі взяли участь делегати з усіх країн Західньої Европи, ЗСА Канади і Австралії. Головну доповідь виголосив д-р Кирило Митрович з Парижу, Франція, на тему „Сучасні завдання Мирянського Руху". Під час пленарних нарад та у засіданнях чотирьох комісій, конгрес розглянув усі головні питання сучасного життя Української Католицької Церкви та прийняв обширні резолюції, а також апробував тексти двох меморіялів — одного, зверненого до Святішого Отця у справі його листа з минулого травня до Блаженнішого Патріярха Йосифа, із підтвердженням попередніх аргументів про те, що вживання титулу патріярха не є згідне з дотеперішньою настановою Ватикану. Учасники конгресу настоювали у своєму листі до Папи Павла УІ на цьому, що патріярхат є фактом доконаним, що це є бажання всього українського Божого люду і що „Патріярхат для нас є ділом завершеним". Було б несправедливо — говориться в меморіялі, — як з церковного так і з морального боку від цього відступати.

Другий лист був скерований до Кардинала Війо і очолюваного ним Державного Секретаріяту Ватикану у справах участи Ватикану в Европейській Конференції для Справ Безпеки і Співробітництва. У цьому листі учасники конгресу критикували Ватикан і робили закиди, що його представники досі не видвигнули справи переслідування Української Католицької Церкви на Рідних Землях. Вони вимагають, щоб Ватикан змінив це становище, бо він має моральний обов'язок обороняти права і змагатися за відновлення релігійної свободи, включно з відновленням у правах Української Католицької Церкви в СССР. Ці листи - меморіяли підписали понад 40 представників різних крайових і міжкрайових організацій, як рівнож члени президії з'їзду та управи Світового Об'єднання за патріярхальний устрій УКЦеркви. Конгрес пройшов в піднесеній, дружній атмосфері Студитської обителі в Кастель Гандольфо.

В понеділок, 14-го липня, відбулася перша сесія Архиєпископського Синоду, яка, хоч і не тривала довго, розглянула всі чотири питання, поставлені на порядок дня, і полагодила їх прихильно. З достовірних джерел подають, що сесія відбулася в доволі гармонійних взаєминах поміж Владиками. Блаженніший Патріярх Йосиф був доволі вдоволений нарадами і, як інформують з різних джерел, він настоює на своїх дотеперішніх позиціях. Патріярхат маємо, це річ доконана! Це він мав заявити під час своєї останньої авдієнції у Папи: „Чи комусь подобається це, чи ні — ми, українці, маємо патріярхат!"

У зв'язку з „Українськими Днями" в Римі відбулася тут в понеділок, 14-го липня, пресова конференція для чужомовної преси, в якій

(Продовження на стор. 3-ій)

„АПОЛЛОН" І „СОЮЗ" В ОРБІТІ, ГОТУЮТЬСЯ ДО СПОЛУЧЕННЯ

Кейп Каневерал, Фльорида. — У вівторок, 15 липня, о год. 3:50 по пол. з Космічного Центру Кеннеді був успішно запущений в космос американський космічний корабель „Аполлон" із 3-членною залогою, яка складається із астронавтів Томаса Стаффорда, Венса Бренда і Доналда Слейтона. Як уже інформовано, сім і пів години раніше із Байконурського космодрому, який находиться коло 1,400 миль на південний схід від Москви, в космос був запущений совєтський корабель „Союз 19" із 2-членною залогою, космонавтами Алексеєм Леоновим і Валерієм Кубасовим. Обидва космічні кораблі успішно ввійшли в свої призначені орбіти і їхні залоги приготовляються до сполучення кораблів, яке має відбутися в четвер о год. 12:15 по пол. за нюйоркським часом.

У Кейп Каневерал запускові „Аполлона" приглядався совєтський амбасадор до ЗСА Анатолій Добринін, який після запуску цього космічного корабля погратулював обом залогам і побажав їм щасливого полету і повороту на Землю. Добринін також цитував слова генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва, що астронавти і космонавти з космосу бачать, що наша плянета досить велика для мирного співжиття, але замала для атомової війни. Між іншим, коли Добринін виголошував свою коротку промову по-англійськи, то вживав виключно слів „рашен космонавтс" і „Раша", а не „совєт". Того самого дня рано амбасадор Добринін був ще у Вашінґтоні і в авдиторії Державного департаменту бачив, разом з президентом Джералдом Фордом, телевізійну передачу запуску совєтського космічного корабля „Союз". Президент Форд і його дружина не були в Кейп Каневерал під час запуску в космос „Аполлона", але приглядалися цій події на телебаченні в Білому Домі.

У вівторок, 15 липня, залога „Аполлона", подібно як і залога „Союзу", не мали багато до роботи. Американські астронавти тільки прикріпили до свого корабля сполучуючий модуль, який також служитиме як прохід між „Аполлоном" і „Союзом", а теж перевели кілька вистрілів ракет, щоб приготовити американський космічний корабель до сполучення із совєтським. У середу, 16 липня, залога „Союзу" мала маневрувати свій космічний корабель, щоб він ввійшов у орбіту 140 миль над Землею, а американські астронавти мали телевізійними апаратами перевірити сполучальний модуль.

У четвер, 17-го липня, обидві залоги матимуть багато більше роботи. Вже в год. 7:30 рано з „Аполлона" відбудеться майже півгодинна телевізійна передача, під час якої глядачі в майже всіх країнах світу матимуть змогу побачити нутро американського космічного корабля та діяльність астронавтів. Опісля залога „Аполлона" переведе ще кілька маневрів, щоб зблизити свій корабель до совєтського. Сполучення „Аполлона" із „Союзом" заплановане на 12:15 по пол. Кілька хвилин після 3-ої години по пол. американська залога перейде до „Союзу". Тоді астронавти і космонавти обміняються прапорцями, дарунками і відбудеться спільна вечеря. О год. 5:30 вечора американська залога повернеться до „Аполлона".

Американський і совєтський космічні кораблі будуть сполучені до суботи, 19-го липня. Протягом того часу залоги переведуть кілька спільних експериментів. Згідно з плянами, „Союз" має приземлитися в Казахстані 21-го липня, а „Аполлон" осяде на Тихому океані 24-го липня.

Цей перший спільний полет американських астронавтів і совєтських космонавтів, який, за словами президента Форда, є історичною подією, яка буде початком нової доби співпраці між ЗСА і СССР в космічних дослідах, викликав велике зацікавлення в цілому світі. Сполучення „Аполлона" із „Союзом" буде першим таким міжнародним досягненням в космосі.

СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛ КРИТИКУЄ СЕНАТОРА ПАВЛА ЮЗИКА

Сен. Павло Юзик

Київ. — „Український історичний журнал" ч. 3, 1975 р. опублікував двосторінкову рецензію на книжку сенатора Павла Юзика з 1973 року: „За кращу Канаду". Автор рецензії Л. Овдієнко починає її від „основного ствердження", що автор книги „За кращу Канаду" — це один з „верховодів українських буржуазно-націоналістичних емігрантських організацій", які не залишили „окопів холодної війни" і активно „протидіють позитивним змінам на міжнародній арені". Овдієнко каже, що „шори антикомунізму і антирадянщини заважають йому (сенаторові Юзикові) тверезо оцінити суть мирного співіснування. Цей войовничий націоналіст не минає найменшої нагоди для пропагування своїх реакційних поглядів, демонструючи при цьому запеклу ворожіть до СССР, до соціялістичного ладу на Україні".

Овдієнкові ніяк не подобається інтерпретація сенатором Юзиком ідеї і принципу багатокультурности Канади, мовляв, він користується цією ідеєю, щоб „привернути увагу громадськости до галасливої діяльности українських буржуазно-націоналістичних організацій". Овдієнко таврує сенатора Юзика за те, що він у своїй книжці „сіє ворожнечу" до СССР і кваліфікує засаду мирного співіснування як совєтський „тактичний маневр для досягнення кінцевої мети". Совєтський критик пише, що сенатор Юзик „вдається до поширення різних вигадок щодо політики КПСС, національних взаємовідносин в СССР, бере на озброєння розраховану на повне невігластво тезу про те, що Україна в 1922 р. нібито втратила право мати свою конституцію".

Пишучи про критичне наставлення сенатора Юзика до совєтсько - канадського співробітництва, Овдієнко твердить, що в цьому випадку сенатор Юзик діє по лінії інтересів „міжнародного імперіялізму". Коли ж він пропонує вільний обмін людьми та ідеями між Канадою та СССР, то — за словами Овдієнка — цим він хоче „експортувати контрреволюцію" до СССР, посіяти „чвари і розбрат між російським і українським народами на історичному ґрунті", „сплюжити величні здобутки українського народу під світлою зорею соціялізму, підірвати непорушну дружбу радянських народів".

В такому тоні написана нібито фахова „рецензія" у нібито науковому українському совєтському журналі.

Велика громада супроводила на вічний спочинок у Скрентоні св. п. Теодора Миника

Скрентон, Па. (С.Г.). — Місцеве українське погребове заведення Миколи Чомка (до речі: секретаря 114 Відділу УНСоюзу) та українська католицька церква св. Володимира в понеділок, 14-го липня ледве вміщували всіх тих місцевих і позамісцевих наших громадян, які прийшли віддати останню прислугу та відпровадити на вічний спочинок св.п. Теодора Миника, довголітнього головного секретаря братського Українського Робітничого Союзу, колишнього виконуючого обов'язки президента Українського Конгресового Комітету, передового і видатного діяча та піонера-співбудівничого Американської України.

Як уже інформовано, св.п. Теодор Миник помер тут нагло на розрив серця минулого четверга, 10-го липня, на 79-му році життя. При домовині в погребовому заведенні місцевий парох о. декан Богдан Їжик у неділю, 13 липня, з уваги на велику

(Продовження на стор. 3-ій)

Мейор Бім підписав проклямацію Тижня Поневолених Націй

Ню Йорк. — У вівторок 15-го липня перед полуднем у місцевому Сити Гол відбулася церемонія вручення представникам Комітету Тижня Поневолених Націй Проклямації такого тижня, яку підписав мейор міста Абрагам Бім. Проклямацію передав від імени управи міста директор для спеціяльних завдань Енджі Бідл Дюк, який у слові до зібраних ствердив завжди позитивну поставу міста Ню Йорку і його жителів до справи свободи і справедливости для всіх народів у світі.

Комітет Тижня Поневолених Націй на церемонії репрезентували Меттю Трой мол., представник Крайового Комітету, д-р І. Дочеф та інж. М. Шпонтак від АП АБН, та представник Асамблеї Европейських Поневолених Націй (АЦЕЕН). Українську групу репрезентували екзекутивний директор УККА мґр І. Базарко, редактор „Українського квартальника" д-р В. Душник, відпоручник Об'єднаного Комітету Метрополітального Ню Йорку — Відділ УККА д-р І. Флис та д-р В. Вереш, представник СУМА Корнель Василик з групою членів СУМА в організаційних одностроях тя д-р І. Козак від українських ветеранських організацій.

Повені навістили західні українські землі

Львів. — Хоч совєтська преса не публікує, як правило, інформацій про стихійні нещастя, то все таки часом якась вістка таки продістанеться на сторінки совєтських газет. Газета „Сільські вісті" з 9 липня опублікувала коротку нотатку „Врятували козуль" і власне з цієї нотатки довідуємося, що великі повені навістили західньоукраїнські райони.

У газеті написано таке: „Дощі, які пройшли в західніх областях України, переповнили ріки Дністер і Турунчук. Рівень води в літній період піднявся на 220 сантиметрів. Такого явища не пам'ятають найстарші місцеві єгері і рибалки. Вода затопила місця, де находилися козулі". Далі є інформація, що козуль „вивезено у безпечне місце".

Це все, що про велике стихійне нещастя довідуємося із совєтської газети. Все таки, з цієї посередньої інформації можемо уявити собі розміри катастрофи, коли рівень води в Дністрі піднявся на понад 2 метри (яких 7 футів). Не дивно, коли в газеті коротко відзначується, що навіть „найстарші віком" люди не пам'ятають такого явища. Які розміри катастрофи — газети нічого не подають, пишучи тільки про врятування „п'яти козуль".

Політика співіснування з СССР — єдиний шлях до миру в атомовій добі, заявив Генрі Кіссінджер

Вашінґтон. — Промовляючи у Міннеаполісі 15 липня, державний секретар Генрі Кіссінджер виступив цим разом в обороні політики детанту і „співіснування" з СССР. Згідно з його заявою, не існує альтернатива до політики співіснування в атомову добу, не оглядаючися на такі чи інші різниці у політичних системах окремих країн. Кіссінджер відзначив, що не існує в ЗСА розходження в поглядах щодо характеру совєтської системи і щодо того, що завданням ЗСА є стояти на сторожі свободи, але „в добу стратегічної атомової рівноваги — коли обидві сторони мають всі дані на те, щоб знищити цивілізоване життя — не існує альтернатива до співіснування".

У своїй промові Кіссінджер відзначив, що „сьогодні знову відважні голоси перестерігають нас перед природою совєтської системи і звертають увагу на наш обов'язок обороняти свободу. Щодо цього — в нас немає розходжень" — сказав державний секретар, але одночасно вказав на те, що на практиці у своїй зовнішній політиці ЗСА мусять йти по лінії співпраці з совєтським режимом. Очевидно, говорячи про „відважні голоси" Кіссінджер мав на увазі Александра Солженіцина і його критику американської зовнішньої політики і у своїй промові він дав Солженіцину посередньо відповідь, з'ясовуючи становище теперішньої американської Адміністрації. У своїй промові Кіссінджер говорив також про „успіхи" і „проґрес" на відтинку політики співіснування, наводячи як найновіший приклад — спільний полет у космічні простори.

ВИЙШЛА ДРУКОМ КНИЖКА ОКСАНИ РУДАКЕВИЧ „ЩАСТЯ-ДОЛІ ВИГЛЯДАЄМ"

Філядельфія. — „Щастя-долі виглядаєм" — це нова книжка пера Оксани Рудакевич, що вийшла друком у Філядельфії, накладом авторки. Є це збірка віршів, нарисів і співомовок, з присвятою Союзові Українок Америки з передмовою ред. Ірини Пеленської, ілюстраціями О. Климка. Книжка поділена на розділи: „На Андрея", „СУА й союзянки", „Студенти", „Клаптики України", „Це не Рідний Край" і „На різні оказії".

Матеріял може бути використаний на різні імпрези й на всякі нагоди. Ціна 4 дол., з пересилкою 4.30 дол. Замовляти можна в авторки: Оксана Рудакевич, 5117 N. 16 St., Philadelphia, Pa., 19141. Тел.: DA 4-0492.

Павла Вірського похоронено на Байковому цвинтарі в Києві

Київ. — „Радянська Україна" з 8-го липня ц. р. інформує, що в Києві відбулися величаві похорони світової слави українського балетмайстра і хореографа та аж до останніх днів художнього керівника ансамблю танцю УССР, Павла Павловича Вірського, якого похоронено на Байковому цвинтарі. Тіло Павла Вірського, який помер ненадійно на 70-му році життя, було виставлене в залі Київської державної консерваторії імени П. І. Чайковського. В похороні взяли участь крім родини і найближчих друзів покійного, також багато сотень людей — робітники, службовці київських підприємств, діячі культури, студентська молодь, військовики тощо. Прощальне слово на цвинтарі сказали міністер культури УССР О. К. Романовський, ректор Київської державної консерваторії, народний артист УССР М. К. Кондратюк, виконуючий обов'язки декана Київського державного інституту культури Г. В. Боримська і багато інших осіб.

В КІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Керґонксон. — Атракцією в кінці цього тижня (субота 19-го липня) на цій оселі Українського Народного Союзу буде гостинний виступ соліста Метрополітальної Опери в Ню Йорку бас-баритона Андрія Добрянського (акомпаньямент Тома Гриньків). Після мистецької програми відбудеться забава з танцями під звуки оркестри Б. Гірняка. Також в п'ятницю, напередодні виступу А. Добрянського, відбудеться забава з танцями, до якої гратиме оркестра Союзівки. В неділю, 20 липня, в залі „Веселки" відбуватиметься мистецька виставка образів Ірини Гомотюк-Зелик. В суботу, 26-го липня, знову виступатимуть ансамблі Союзівки, а до танців приграватиме оркестра „Темпо" під керівництвом І. Коваля.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

В членській кампанії УНСоюзу 1975-го року, метою якої є забезпечити 5,000 членів на суму $12,000,000, наспіло до Головної Канцелярії впродовж двох перших тижнів липня ц. р. 69 аплікацій нових членів. По дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори, конвенційні делеґати і секретарі Відділів:

Дмитро Головатий (В. 53) — 4 аплікації нових членів, Іван Чопко (В. 271) — 4, Карло Кобіто (В. 121) — 3, Квітка Стецюк (В. 25) — 2, Петро Когут (В. 56) — 2, Михайло Жук (В. 70) — 2, о. Омелян Мицик (В. 91) — 2, інж. Лев Боднар (В. 131) — 2, Стелла Расн (В. 171) — 2, Михайло Гентош (В. 305) — 2, Михайло Луців (В. 339) — 2, Василь Дідюк (В. 407) — 2, проф. Іван Телюк (В. 414) — 2, 414) — 2, Петро Дяків (В. 427) — 2, Олександра Дольницька (В. 434) — 2, Данило Пиц (В. 458) — 2, Ольга Калинович (В. 459) — 2, та 30 секретарів, конвенційних делеґатів і організаторів по одній аплікації.

В членській кампанії 1975 року до 15-го липня приєднано разом 1,445 нових членів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зустріч у космосі

15 липня у космічні простори вилетіли два космічні кораблі — совєтський „Союз" і американський „Аполлон". В четвер 17 липня, якщо програма польотів не натрапить на непередбачені труднощі, ці два космічні кораблі зустрінуться на висоті яких 150 миль над Землею, з'єднаються з допомогою спеціяльного влаштованого стикального агрегата, який одночасно уможливить американським астронавтам та совєтським космонавтам себе взаємно відвідати і разом перебути на визначеній орбіті упродовж 48 годин.

На вже відносно довгому шляху космічних польотів, польоти „Аполлона" і „Союзу" мають окреме значення. Йдеться тут не тільки про технічне досягнення, яке буде продемонстроване вже тим фактом, що космічні кораблі себе „віднайдуть" у просторах і довершать з'єднання на орбіті, але про те, що цим досягненням перед цілим світом буде продемонстровано факт американсько-совєтської співпраці на відтинку космічних дослідів.

Таке досягнення і такий конкретний вияв міжнародного співробітництва треба б, цілком природно, привітати і треба б радіти, що таке співробітництво стало дійсністю. На жаль, ця справді історична подія крім своєї позитивної сторінки має також дуже важливу негативну сторінку. Справа не в самому технічному досягненні, а в тому, з ким З'єднаним Стейтам довелося стати до співпраці в космосі. Партнером З'єднаних Стейтів є Совєтський Союз — колоніяльна імперія, яка у своїх кордонах продовжує поневолювати десятки колись вільних народів і верховоди якої оці технічні досягнення використовують не для добра усього людства, а навіть не для добра підкорених їм народів, а для ще дальшого закріплення їхньої диктатури та посилення неволі, визиску, терору і топтання основних прав людини.

Всі ці моменти треба мати на увазі сьогодні, відзначаючи започаткування міжнародної співпраці на полі космічних дослідів. У той сам час, коли у космічному просторі несеться Совєтський „Союз" зі своїми космонавтами, які зустрінуться, стискатимуть руки та обміняються подарунками з американськими астронавтами, у Совєтському Союзі тисячі і мільйони позбавлені волі і свободи, здані на ласку і неласку найбільших тиранів, що їх знає історія.

Щоб не змарнувати зусиль

У вересні, з початком нового академічного року, Стейтовий Коледж в Джерзі Ситі започатковує новий 3-кредитовий курс Історії української державности (від 9-го до 20-го століття), який вестиме професор того коледжу д-р Володимир Трембіцький. Включення курсу в навчальну програму цього коледжу треба завдячувати стараннями проф. Трембіцького та проф. д-ра Тадеуша Громади, голови відділу Спадщинних і етнічних студій. Курс, що його можна б назвати курсом політичної історії України, призначений для студентів, які спеціялізуються в східньоевропейських студіях і совєтології, як також для „надзвичайних" студентів - слухачів.

Таким чином, ми свідками ще одного корисного почину. В багатьох університетах і коледжах ЗСА і Канади вже викладаються українознавчі предмети. Включення цих предметів в навчальні програми треба завдячувати наполегливим старанням професорів - українців, як також старанням студентів українського роду і цілого українського громадянства. Коледжі й університети в більшості самі не пропонували включити ці предмети в їхні навчальні програми, а на це треба наших власних зусиль. І ці зусилля мають поважні успіхи, бо вже сьогодні можемо похвалитися не тільки встановленням Українського Наукового Інституту в Гарвардському університеті, але також введенням українознавчих предметів у навчальні програми таких американських і канадських університетів, як Ратгерський, Пенсильвенійський, Іллинойський в Чікаго, Торонтонський, МекГільський, Оттавський, Манітобський, Едмонтонський і багато інших, а останньо і в навчальну програму Стейтового Коледжу в Джерзі Ситі.

Тепер треба подбати, щоб ці українознавчі предмети і курси були включені в навчальні програми і в наступних роках. Як відомо, університети і коледжі включають у програми тільки такі курси, на які вписується належна кількість студентів. Якщо одного року на даний курс впишеться дуже мала кількість студентів, то в наступному році цей курс напевно не буде включений в навчальну програму. Отже, конечно потрібно, щоб цього вересня якнайбільше українських студентів вписувалися на українознавчі курси в своїх коледжах чи університетах. На ці курси повинні вписуватися також „надзвичайні" студенти - слухачі: виховники молоді, вчителі шкіл українознавства та інші. Хоча ці „надзвичайні" студенти-слухачі не одержать кредитів з вислухання цих курсів, то матимуть не тільки змогу поглибити своє знання української мови, літератури, історії, культури тощо, але також причинитися до того, що українознавчі курси будуть включені в навчальні програми і в наступному академічному році.

Майбутність таких нових курсів, як Історія української державности в Стейтовому Коледжі в Джерзі Ситі, як також українознавчих курсів, встановлених вже раніше в інших американських і канадських університетах, є в наших власних руках. Тепер треба подбати, щоб зусилля, зужиті на встановлення цих курсів, не пішли намарне тільки через брак студентів.

Мусулманські держави домагаються усунення Ізраїля з ОН

Їдда, Савдівська Арабія. — Конференція 40 мусулманських держав, яка відбувалася упродовж останніх чотирьох днів, схвалила 15 липня резолюцію, вимагаючи усунення Ізраїля з Об'єднаних Націй і всіх інших міжнародних установ. Цю резолюцію мусулманські держави схвалили, йдучи по лінії пропозицій Палестинської Визвольної Організації. В резолюції конференція засуджує Ізраїль за окупацію арабської території. Серед країн, які погодилися на таку резолюцію, є Туреччина і Іран.

Я. Гайвас

ГОЛОВНА ПРИЧИНА ВІДСТУПУ

Про відступ американської політики й послаблення американської присутности та впливів в різних полосах світу пишуть усі. Ще в 1973 році великий знавець міжнародної політики, приятель провідних американських діячів, включно з президентами, довголітній обсерватор американської сцени і вашінгтонський кореспондент лондонського Таймсу, Генрі Брендон, видав прекрасно удокументовану книжку на цю тему: „Відступ американської могутности". На сторінках нашої преси останньо також множаться голоси на цю й з нею зв'язані теми. Множаться публічні виступи здебільша молодших інтелектуалістів, навіть представників української „правиці", які голосно говорять про це, шукають причин і витягають з цього стану висновки. Ось перед кількома тижнями на форумі Політичної Ради УККА в серії доповідей виступив власне молодий у н і верситетський професор, який без прикриття з'ясував американський відступ. Немає в цьому нічого дивного, бо хто хотів бачити дійсний стан, а не послуговуватися рожевими окулярами, той уже від років мусів помітити відступи американської потуги на різних світових театрах. Останнє тотальне заломання американської політики в азійських просторах, що знайшло своє яскраве відбиття в останньому й найбільше драматичному акті в Південносхідній Азії (В'єтнам, Камбоджа, Ляос) потрясло навіть найбільшими оптимістами й мусіло привести до ревізії оцінок і висновків.

Між іншим, тільки мимоходом, слід згадати поступування большевиків. В той час, коли в світі голосно про американський відступ з дотеперішніх позицій большевицька преса неначе б тільки з „інформативного обов'язку" (таке щось зовсім не існує в СССР і тому цей вислів у лапках) подає факти, дещо загальникового коментування, а зовсім брак у них тієї тріюмфальної зливи, якої слід би сподіватися і в якій большевики такі майстри. Діло бо в тому, що в інтересах большевицької агресивної політики применшити розміри американської катастрофи на тих просторах, відвернути від неї увагу публічної опінії, приспати їх, щоб здавалося, що нічого такого не сталося, що повинно б потрясти суспільством і керівними державними чинниками, та заставити їх шукати нових, доцільних і успішніших шляхів і засобів у міжнародній політиці.

Що є причиною цього відступу, чи відступів? На перший погляд маємо до діла з абсурдом. Ніхто бо не може заперечити, що ЗСА це найбільша мілітарна й економічна потуга в світі, їхньої внутрішньої системи під оглядом свобід, гуманности, забезпечення одиниці й соціяльним групам та національним меншинам якнайдальше йдучих прав і можливостей розвитку, загального добробуту навіть не можна порівнювати з тим, що є в СССР і в сателітних країнах. Чому ж тоді очевидний відступ?

Глибший вгляд у події протягом тридцяти років, у заходи американської політики, в її основні положення й спрямування, здається, безсумніву розкриває її основну слабість, „причину причин" її неуспіхів. Як пригадуємо собі, ще за часів президента Трумана, першого післявоєнного президента, амбасадор Джордж Кеннен, без сумніву один з найкращих американських знавців політичної історії, при тому знавець СССР і один з кращих дипломатів, зформулював американську світову політику, як „політику стримування" Москви в її агресивних замірах. Відповідь дуже проста: це значило зречення з великої світової ініціятиви, понехання великих плянів і акцій з метою переводження в життя випробуваних принципів американської системи, а перехід тільки до реакції на большевицькі почини, на оборону того, що є і що загрожуване большевиками. Правда, Джордж Кеннен дуже виразно підкреслював, що політика стримування це тимчасова фаза, а після її успішного переведення в життя прийде фаза руху вперед і евентуальних більших ініціятив, але це на словах так і залишилося. Стримування, оборона „статус кво" залишилися угольним каменем американської політики аж до сьогодні. Замість самому вибирати час і місце своїх заходів згідно з якимсь загальним плянуванням, Вашінгтон тільки реагував на події і загрози у Кореї, В'єтнамі, Кубі тощо. Фактично не змінила цього стану і „політика визволення" Джона Фостера Далеса, державного секретаря президента Айзенгавера. А втім ця „політика визволення" перетворилася дуже швидко в пустопорожню фразеологію, а її конкретні вияви обмежилися до... неподавання руки при дипломатичних зустрічах з китайськими делегатами на чолі з Чжоу Ен-ласм, хоч одночасно з тим, очевидно, „мило вітано" московських повпредів. Та крім цього була ще й інша, глибша причина повного фіяска, а вслід за ним і відкинення „політики визволення". Ціла та політика зразу зависла на „одному ребрі". Вона задовольнилася тільки одною частиною відповіді, а

(Закінчення на стор 3-ій)

Н. Орловська

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ТА ЇХ МІСЦЕ

3

Українки високо тримали прапор жіноцтва не тільки в селах та сільському господарстві, де була їх переважаюча більшість, але, що може здивувати, — скрізь, в усіх галузях мистецтва, науки, гуманітарної праці, в навчальних закладах, і т.д. (всюди, де закон дозволяв працювати жінкам), при чому кількість таких працівниць в пропорції значно перевищувала жіноцтво інших народів. Щоб не бути голослівною, дозволю собі згадати, як приклади, таких українок: Ганну Барвінок (псевдонім дружини П. А. Куліша) (1828 - 1908) — письменниця, котру Б. Грінченко н а з в а в „поетом жіночої долі"; Марко Вовчок (псевдонім Марії Маркович) (1834 - 1907) — видатна письменниця; Людмилу Драгоманову (. 1842 р.) — дружина Михайла Драгоманова, талановита авторка в трагічних ролях; Теофілю Романович (1842 - 1924) — акторка, була директором театру в Галичині; Олександру Єфименкову (1848 - 1918) — професор історії в Харківському університеті; Олену Пчілку (псевдонім Ольги Косач) (1849 - 1930) — письменниця, мати Лесі Українки; Наталію Кобринську (1851 — 1920) письменниця, піонерка жіночого руху в Галичині, видавець першого жіночого альманаху „Перший вінок"; Марію Садовську (псевдонім Марії Тобілевич) (1855 — 1891) — дуже талановита акторка в трупі М. Садовського; Софію Русову (1856 — 1940) учителька, разом з чоловіком приймала участь в революційному русі, на еміграції після 1917 р. була головою Української Жіночої Ради у Празі; Катерину Антонович (1859 - ?) — учений археолог, помічниця В. Б. Антоновича в його наукових працях; Марію Башкірцеву (1860 - 1884) — геніяльна дівчина-красуня з України, яка більшу частину свого короткого життя провела за кордоном; з 12-ти років почала писати „Щоденник", який здобув авторці всесвітню славу; на стор. 148-ій цього щоденника Башкірцева, між іншим пише: „Геній може зробити щось зле, але дурень ніколи не може довершити чогось доброго"; таку ж славу, як щоденник, мають і знамениті картини Башкірцевої, за які вона одержала золоту медаль французького уряду та з яких картина „Мітінг" зберігається в Люксембурґському музеї в Парижі, а „Над книгою" — в Харківському державному музеї; Марію Заньковецьку (псевдонім дружини Тобілевича - Садовського) (1860 - 1934) — це та українська акторка світової слави, про котру завжди поміркований Карпенко - Карий висловився так: „Сказати, що вона — „талант" — дуже слабеньке слово; вона геній сцени! Я бачив прославлену Сару Бернар, але останню із Заньковецькою не можна навіть і порівнювати", а всесвітньо відомий композитор Чайковський, побувши в українському театрі на п'єсі „Безталанна", підніс Заньковецькій вінок з написом: „Безсмертній від смертного"; умерла і похована Заньковецька в Києві, де в останні роки її життя займалась театрально-педагогічною працею; Уляну Кравченкову (псевдонім Юлії Шнайдер-Нементовської) — письменниця, піонерка жіночого руху в Галичині, померла в 1917 році; Марію Загірну (псевдонім дружини Б. Грінченка) (1863 - 1928) — письменниця і помічниця її чоловіка в його видавничій праці та в складанні українського словника (4 томи); Ольгу Кобилянську (1865 — 1942) — буковинка, стала видатною українською письменницею з головною проблемою в її повістях про суспільне визволення жіноцтва; Людмилу Черняхівську (1868 - ?) — український драматург (її „Останній сніп" „Розбійник Кармелюк" та ін.), по процесі „Спілки Визволення України" в 1929 р. большевики засудили її на 10 років ув'язнення. Дальша її доля - невідома; Ольгу Киселівську (1869 - ?) — письменниця, багато років вона була на чолі жіночого українського р у х у в Галичині; від 1930 р. до окупації Польщі німцями вона боронила українські права в польському сенаті; Лесю Українку (псевдонім Лариси Косач - Квітки) (1872 - 1913) — найбільша українська поетеса, її твори займають надзвичайно почесне місце в українській літературі; про неї і Іван Франко сказав: „Від часу Шевченкового „Поховайте та вставайте" Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як із уст Лесі Українки, цієї слабосилої, хворої дівчини..."; Литвинову Пелагію (1833 - 1904) — дослідниця українського народного мистецтва; Ковалевську Софію (1850 - 1891) — професор математики в Стокгольському університеті; Затиркевич - Карпінську Ганну (1856 - 1920) — акторка в трупі Кропивницького, умерла з голоду в 1921 році; Окунівську-Морачевську Софію (1865 - 1926) — перша жінка-лікарка в Галичині; Ярошинську Євгенію (1868 - ?) — буковинська письменниця, педагог і громадська діячка; Корвін - Павловську Станиславу (псевдонім „Зірка") — письменниця. в 1920 році розстріляна большевиками у Києві; Дністрянську Софію (1822 - ?) — українська піяністка в Галичині; Кульчицьку Олену (1885 - ?) - малярка і граверка в Галичині; Келлер - Чикаленко Ганну (1885 - ?) — перекладачка на іноземні мови українських творів; Блажкевич Іванну (1886 - ?) — організаторка галицького жіноцтва, кооперативна і просвітна діячка; Стадникову Софію (1887 - ?), — талановита акторка в галицькій театральній трупі Стадника; Королівну Наталію (1888 - ?) — перекладачка творів з чужих мов на українську; Паранкевич Ірину (1893 - 1931 — уче-

(Продовження на стор. 3-ій)

АЗОРИ ДОМАГАЮТЬСЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

(Ст.). — Азори (португальське слово), значить стільки що „Острови яструбів"), це ланцюг 9-ох островів вулканічного походження, населення яких нараховує 320.000. З того числа живе там більше американських португальців, ніж европейських. Тому, що в Португалії, від часу перевороту комуністи чимраз більше закріплюються, мешканці Азорів стали домагатися незалежности. Колишній губернатор цих островів закидає азорським „американцям", що то вони почали агітацію, щоб відірватися від Португалії. Під час демонстрацій групи прихильників автономії Азорів у Понта Дельгада — арештовано 28 демонстрантів.

Одначе думка про автономію Азорів не сьогоднішня, вона виринула ще 1890 року. Деякі з американських португальців, мешканців цих островів, повернулися до Америки, як, наприклад, лікар Мадеірос. Він каже: „Азори для нікого не є для продажу. Мене розчарував лісбонський військовий режим. Він нічого не зробив для Азорів, а від часу перевороту все з островів забирає". Медеірос, як і інші його однодумці, гадає, що справа незалежности Азорів повинна бути полагоджена якнайскорше. Він, як і його однодумці, бояться, що коли комуністи візьмуть зовсім верх у Португалії, то всяка думка про незалежність цих островів буде даремна. Деякі „американці", мешканці Азорів, які тепер відвідували острови, кажуть, що там тепер краще, ніж було давніше. Є нові школи, кращі дороги. Ті „американці" не вірять, щоб комуністи взяли верх у Португалії. Португальський нарід пережив 50-річну диктатуру, переживе й теперішню. Вони кажуть, що автономія Азорів була б самогубством португальського народу. Тепер на Азорах є два португальські полки піхоти та дві бригади артилерії. Столиця Азорів, Ангра до Героісмо (78.000 мешканців) є на острові Терцеіра. Найважливіші пристані це — Понта Дельгада й Горта.

Азори від 500 років належать до Португалії. Їх відкрив пільот португальського корабля Діого де Сільвес 1427-го року. Тоді не знайшли там ніяких людських слідів. Заселювання почалося 1432-го року. З кінцем XУ століття були вже вже заселені всі острови й торгували з Португалією. Коли еспанський король Филип в 1580-му році зайняв Португалію, населення острова Терцеіра погеройському боролося проти еспанців і щойно по двох роках велика еспанська фльота зуміла його покорити. Первісно на островах не було великих дерев, лише кущі, головно ялівцю, мохи, папороті й дуже буйна трава. Щойно в XIX сторіччі стали засаджувати сосни, тополі, африканські пальми, австралійські евкаліпти, каштани, в'язи, дуби. Ростуть там овочеві дерева: помаранчеві, цитринові, морелеві, яблуні й фіґи. Є там багато виноградників, ананаси плекають в оранжеріях. Великих звірів не має на Азорах, лише зайці, щурі (чорні та бронзові), миші й лилики. З дичини: ґотури, червоні пантарки, перепели, бекаси. Багато риби дельфіни й кити.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАБАГАТО МЕДУ

Іван Заяць, про якого ми досі не чули як про мистецтвознавця і мистецького критика, написав статтю „З приводу відкриття виставки Тані Осадци в УІА" („Свобода", 1 липня 1975). В такій статті реклямового характеру багато речей можна б вибачити, включно з крилатими похвалами для мисткині - початківця. Однак авторові забракло в デчому почуття міри. Він не міг подати прикладів уживання народних мотивів в образотворчому мистецтві, хоч такі приклади існують, особливо в українському мистецтві, але ввійшов у віддалену ділянку музики, згадуючи таких знаних композиторів, як Вагнер, Орф, Шопен і Чайковський, які стоять на вершинах музичного мистецтва. Таня Осадца, хочби й була геніяльною, ніколи не зможе з ними зрівнятися, бо, сам автор сказав: „Щекілька літ тому мисткиня взагалі не займалася малярством. В середньому віці вона почала рисувати і вчитися для власної приємности". Після такого вступу, імена мистців світової слави поставлені у повнім блеску поруч мисткині - аматорки, заскакують читача своєю гумористикою. Бракувало, щоб автор ще згадав Лєонарда да Вінчі, Рубенса, Рембрандта й інших. Сам І. Керницький міг би позаздувати авторові такої теми.

Любомир Кузьма

М. Сосновський

МІЖ „ОПТИМІЗМОМ" І „ПЕСИМІЗМОМ"

(Думки з приводу концепцій визвольної політики ОУН, ОУНр і УРДП)

5

Проєкції визвольної політики

Коли говорити про концепції української визвольної політики, як вони віддзеркалені у матеріялах з'їздів трьох політичних груп, то відразу треба сказати, що в деякій мірі з новою оцінкою ситуації і з новими пропозиціями чи принаймні з новою інтерпретацією давніх засад, виступали тільки дві групи — ОУНр і УРДП. ОУН на своєму 8-му ВЗУН по цьому питанню не внесла нічого нового. У „Думках з приводу 8-го ВЗУН" („Самостійна Україна", січень 1975) навіть відзначено, що передконвенційна комісія ствердила, що „цей з'їзд не ухвалюватиме нових тез і резолюцій, бо від часу прийняття й ухвалення резолюцій і тез на 7-му ВЗУН нічого не сталося такого, що поставило б під сумнів, чи заперечило б їх правильність". Іншими словами, 8-ий ВЗУН в питаннях ідеологічно - програмових тільки підтвердив зобов'язуючу силу постанов поперед - нього з'їзду, мовляв, нічого не трапилося такого, що вимагало б вносити будь-які зміни, чи доповнення. При такій постановці проблеми дещо дивно звучить дальше уточнення у цій же інформації, де написано, що „Сьомий ВЗУН відбувався на переломі між старим і новим, а Восьмий ВЗУН — в добі повного краху старого й народження в страшних болях нового". Не зважаючи на таке ствердження факту „нового" у загальній ситуації, 8-ий ВЗУН не заторкував засадничих питань української визвольної політики в контексті останніх років, обмежившися „ділово-практичною" проблематикою.

ОУНр на своєму 5-му ВЗ схвалила ряд документів програмового характеру, які складаються на концепцію визвольної політики цієї групи. Йдеться тут у першу чергу про „ствердження і постанови" щодо внутрішньої і зовнішньої політики, а також про „звернення" ВЗбору до українського народу, до еміграції, поневолених народів і народів світу. У повідомленні президії 5-го ВЗ читаємо, що „ствердження і постанови" і „відповідні висновки" ВЗбору мають за основу „всебічну аналізу визвольних процесів в Україні, посиленого московського терору і наступу на всі ділянки українського національного життя, розвитку подій у цілому світі та різних позитивних і негативних процесів серед української еміграції". У цьому ж повідомленні є ще також ствердження, яке кидає дуже виразне світло на „тон" документів і усієї визвольної концепції ОУНр.. Там говориться, що „визвольна боротьба на Рідних Землях далі розгортається і прибирає на силі, охоплює всі верстви українського народу і всі покоління, зокрема молоде, всі ділянки національного і соціяльного життя" і що в цьому „бачимо запоруку його недалекої перемоги в боротьбі з московськими окупантами - імперіялістами". Йдеться тут, як ми вже відзначили на іншому місці, про „оптимістичну" оцінку ситуації" і ще, „оптимістичніші висновки.

Треба мати на увазі, що ОУНр, визначаючи свою концепцію визвольної політики, розглядає її як комплекс завдань „боротьби всієї ОУН, отже крайової і закордонної її частин, на всіх ділянках". Мета боротьби — „національне визволення й відновлення Української Самостійної Соборної Держави". Шлях до цього — визвольна протиросійська революція в оперті на об'єднаний фронт поневолених Росією і загрожених міжнародним комунізмом народів. Засоби в боротьбі — „власні сили народу" і „власні сили" поневолених Росією народів.

У такому контексті внутрішня політика ОУНр має бути спрямована по лінії максимальної розбудови „власних сил", тобто підготовки народних мас в Україні до революційного зриву, а зовнішня політика має за своє першочергове і основне завдання — „створювати пригожі обставини для визволення України". Про те, як має проходити підготовка народних мас в Україні і як цю підготовку уявляє собі ОУНр на сучасному етапі досить виразно говорить „Звернення до українського народу", у якому уточнені завдання для окремих прошарків українського народу. В кожному випадку йдеться про організування активного спротиву московській окупантській системі під кутом боротьби за право бути господарем на власній землі. Формально, ця проблема з'ясована у „Постановах", у яких ОУНр визначує свою політику на відтинку громадськости, партії, комсомолу, профспілок, господарства, освіти і школи, Церкви і релігії та національних меншин. Окремо з'ясована внутрішня політика, коли йдеться про „українську спільноту у Західньому світі", але в цьому випадку, як ми вже й відзначили 5-ий ВЗ тільки підтверджує зобов'язуючу силу постанов 4-го ВЗбору.

Набагато докладніше і стисліше накреслена ця частина визвольної політики ОУНр, що стосується зовнішнього відтинка. Основною і вихідною засадою зовнішньої політики ОУНр, її „наріжним каменем", згідно з деклярацією 5-го ВЗ є засада про „безперервну революційно-визвольну боротьбу української нації, яка спирається виключно на власні сили". Проблемі „орієнтації на власні сили" відведено в концепції ОУНр чимало місця з одночасним обґрунтовуванням цієї засади. У „Постановах" на тему зовнішньої політики ОУНр стверджується, що „в основу української зовнішньої політики кладемо принцип орієнтації на власні сили. Цей принцип випливає з волі українського народу самому рішати свою долю і своєю боротьбою за визволення засвідчити свою волю жити вільним незалежним життям. Історія показала, що чужі сили, чи то зі Заходу, чи зі Сходу, завжди намагалися використати українське питання для своєї власної мети, а прийшовши в Україні, навіть коли говорили про „визволення", то приносили зі собою національне поневолення і колоніяльний визиск".

(Продовження буде)

ВІЗЬМІТЬ УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧЕННІ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ БІЛЯ ОСТРОВА СВОБОДИ

Тиждень Поневолених Націй, проголошений президентом ЗСА Джералдом Фордом окремою проклямацією і закликом до американського народу відзначити цей Тиждень відповідними церемоніями і активностями та заохотою до повної присвяти аспіраціям всіх народів на самовизначення і свободу, є найкращою нагодою громадянам з поневолених Москвою народів, в тому числі українців, разом з американським народом масово прибути на святкування і гідне відзначення Тижня Поневолених Народів.

В Ню Йорку, центрі світової політики, 20-го липня ц.р. на острові біля статуї Свободи о год. 1-й дня відбудеться маніфестація, в якій візьмуть участь українці та іншонаціональні групи зі своїми національними прапорами і транспарентами. Прибудуть на острів також представники найновішої еміграції з СССР і представники країн Південної Америки і Азії. В часі маніфестації будуть відчитані проклямації президента Форда і губернатора стейту Гю Керрі, листи і телеграми від сенаторів і конгресменів. Після промов політичних діячів будуть прийняті резолюції в обороні людських прав і обороні політичних в'язнів та буде висловлений протест проти політики русифікації неросійських народів в СССР і плянового вивозу місцевого населення поза межі їхніх країн. Представники поневолених народів покладуть у підніжжя статуї Свободи вінок в пошані жертвам боротьби за національне визволення всіх народів. Вкінці маніфестації відбудеться мистецька програма з виступами різнонаціональних груп.

Раз в рік в Тижні Поневолених Націй кличемо усіх українців прибути масово на острів статуї Свободи і спільно з іншими національними групами заманіфестувати проти імперіялістичної Москви, яка поневолює наш і інші народи.

Доїзд до статуї Свободи: підземкою — лінія ВМТ, потяг РР до станції Вайт Голл або по лінії АРТ до станції С. Ферри — напрямок Баттері Парк. Пароплави на острів ходять кожні 45 хвилин. Кличемо вас прибути.

Спілка Визволення України

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ТА ЇХ МІСЦЕ

(Продовження зі стор. 2-ої

ний фізик у Галичині; Скоропадську Єлисавету (1899 - ?) — дочка гетьмана Павла Скоропадського, малярка і скульпторка; Колесову Любов (1904 - ?) — світової слави піяністка; Полонську-Василенко Наталку 1884-1973) — історик, з 1916 року була професором історії в Києві, на еміграції п. Полонська опинилась в 1943 р. В 1946 р. вона стає професором Українського Вільного Університету в Мюнхені, а з 1966 р. до смерти — деканом Філософічного Факультету УВУ; Лисенко Наталку — кінематографічна зірка в Західній Европі із світовим ім'ям; Блаватську Олену (1831 — 1891) — українська подорожниця, основниця теософічних гуртків в Англії, Індії та Південній Америці; графиню Єлисавету Милорадович (з роду Скоропадських) (1832 - 1890) — вона в 60-х роках була активним членом Полтавської Української Громади та матеріяльно допомагала заснуванню Літературно-Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, Пожертвувавши на це значну суму грошей; Алчевську Христину Даниловну (1843 - 1920) — культурно - освітня діячка, умерла в 1920 р. в Україні від голоду; Петровську Софію (правнучка гетьмана Кирила Розумовського) (1853 - 1881 — повішена з Желябовим та іншими за атентат на царя Олександра II; Требинську Марію (1862 - ?) — меценатка, організатор і провідник українського театру у Східній Україні; Левицьку Михайлину (1879 — 1922) — провідниця українського жіночого руху в Буковині; ; Левчанську Олену (1888 - ?) — українська громадська діячка на Волині. Від 1922 р. була сенатором у Польщі; Цегельську Олену (1887 - ?) — українська діячка в Галичині, писала в часописах під псевдом „Галя"; Басарабову Ольгу (1889 - 1924) —член галицької підпільної революційної організації, замордована польською поліцією; Галечко Софію, Степаніву Олену, Дмитерко Ганну, які служили, як вояки, в рядах Українських Січових Стрільців; Бабенко Віру, що була зв'язковим поміж повстанським штабом в Україні та Петлюрою в еміграції; Катеринославська ЧеКа її замучила; Соколовську Марію (? - 1921), котра після смерти брата керувала, замість нього, українським антибольшевицьким повстанським відділом і загинула в бою з червоними 20 листопада 1921 року...

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

взяло участь понад 15 представників різних пресових органів, зокрема італійських. Під час конференції, про яку звітували газети та пресові агенції, відповідали на питання такі речники патріярхального руху, як д-р Василь Маркусь, проф. Леонід Рудницький, о. д-р Іван Гриньох і проф. Петро Біланюк. Конференцією проводила Ева Піддубчишин.

Також величаві Богослуження в базиліці св. Петра в суботу, 12-го липня, викликали широкий відгук в пресі, включно з „Осерваторе Романо". Це вперше, що при головному престолі базиліки, над гробом св. Петра стало 14 українських Владик на чолі з Блаженнішим Патріярхом Йосифом та при участі понад 120 священиків і понад 3,000 мирян.

В неділю, 13-го липня, відбулася подібна відправа на подвір'ї собору св. Софії, в якій взяло участь 8 Владик та багато священиків. На закінчення відправи Преосвященний Кир Ізидор Борецький з Торонта виголосив палку проповідь, яку прочани кількакратно переривали оплесками, особливо тоді, коли він заявив, що „для нас Блаженніший є Патріярхом, без огляду на це, хто і що про це собі думає". В обидвох Богослуженнях Блаженнішого поминано патріярхом, зокрема зворушливо це звучало в грецькій мові устами о. д-ра І. Гриньоха, який говорив про „патріярха Києво - Галицького і всієї Русі".

Надзвичайно успішно пройшов рівнож концерт української музики і пісні, який відбувся в неділю 13-го липня по полудні в найбільшій в Римі авдиторії — в папській авдієнційній залі — та в якому взяло участь понад 3,000 осіб, включно з 12-ма кардиналами, численними владиками, представниками посольств, амбасад та інших світських установ. Головну промову в українській та італійській мовах виголосив Преосвященний Кир Іван Прашко з Австралії, в якій він представив програму патріярхального руху, виразно підкреслюючи, що „великою подією було підписання спільного послання Блаженнішим, як Патріярхом". Від мирян промовляв д-р Петро Зелений, голова світового Об'єднання.

Програма концерту була надзвичайно багата і в ній виступали численні виконавці з різних країн світу. Особливо маркантним був виступ поетеси Зої Когут з Австралії, яка прочитала вірш, присвячений Патріярхові Йосифові. Серед прочан з різних країн були українці з Югославії, а навіть священики з Польщі. Тим самим події, зв'язані з „Українськими Днями" в Римі, стали рівночасно і своєрідним новим братанням українців в діяспорі.

ГОЛОВНА ПРИЧИНА ВІДСТУПУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

саме, вона нібито з'ясувала відповідь на питання „визволення від чого". Але вона навіть не пробувала відповісти на суттєвішу частину „звільнення до чого". Славний ніцшеанський вислів: ви вільні від чогось, але до чого ви вільні? — залишився до сьогодні завішений у повітрі.

Американська політика тієї доби і аж до сьогодні не пішла дальше „антикомунізму". А що після нього? Вона мусіла видвигнути свої позитивні принципи, свою візію і свій плян реконструкції світу. Комунізм намагається перетворити світ на свій лад. В цьому його універсалізмі міститься велика частина його сили. Хоч його картина нового світового ладу не дописала в самому СССР і на обширах, підкорених большевицьким впливам, хоч створена на базі комунізму система показала себе одною з найгірших, або й найгіршою в історії людського роду, то всетаки її не можна усунути тільки голим запереченням. Їй треба протиставити іншу картину, іншу систему, яка могла б бути націленням народів світу, яка могла б бути загальними рамами, що їх виповнюють народи своїм духовим і побутовим змістом, побудованим на їхній довгій історії від досвітку їхнього ставання і аж до сьогодні.

Не зважаючи на великі акти американської історії, починаючи від Деклярації Незалежности, 14 пунктів Вільсона, Атлантійської Хартії, проголошеної Рузвельтом і Черчіллом в часі Другої світової війни, які власне могли стати великими віхами на шляху до сучасної деклярації американського пляну перебудови світу, цього не сталося. Звільнення середущої Европи від большевизму і — що? Поворот до поверсальської Европи? Якщо кінець колоніяльної системи, то що на її місце? Якщо на зміну англійській, французькій й іншим західньоевропейським імперіям мають прийти національні держави поодиноких звільнених народів, то чому цього принципу не зробити універсальним, в однаковій мірі зобов'язуючим для всіх континентів і народів без винятку?

Бо який принцип може бути? Демократія — ясне, але хто її переводитиме в життя, хто її захищатиме й гарантуватиме? Кожен нарід у своїй державі, а чи різні наднаціональні побудови, в яких завжди буде „старший брат" і „молодші", в яких будуть рівні і рівніші, тобто будуть пануючі і поневолені?

На ці всі і подібні питання американська політика не дала світові відповіді й не спрецизувала її для себе. І це є головна причина „сторозтерзаности", непослідовности, а вслід за цим неуспіхів. В добі великих перемін, які наступають сьогодні, в обличчі нового, яке приходить на зміну старому, хто хоче бути на чолі, той мусить ступати нога в ногу з тим новим, той мусить іти назустріч перемінам, і не лише на словах сприяти їм, але чинно співучасничати в їхньому становищі.

Українська громада супроводила...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кількість осіб, які бажали віддати останню прислугу Покійному, відправив дві панахиди, о год. 4-ій по полудні та 7-ій вечором, а наступного дня, в понеділок, 14-го липня перед полуднем, після відправ у погребовому заведенні, домовину з тлінними останками Покійного перевезено до церкви св. Володимира, де о. декан Богдан Іжик відправив заупокійну св. Літургію.

Поховано Покійного в приявності великої громади на місцевому парафіяльному цвинтарі. Під час похоронних обрядів о. Б. Іжикові асистував настоятель місцевої української православної парафії св. Михаїла о. прот. Нестор Коваль, а функцію дяків виконували Микола Білоскірка та проф. Микола Мартинюк, секретар 406-го Відділу УНС в Олифанті.

Після похоронів відбулися поминки в шкільній залі церкви св. Володимира. Поминками проводив головний касир УРС Едвард Попель, який коротко згадав про передчасну смерть Покійного та співпрацю з ним на протязі 24 років. Про заслуги Покійного для УРС, для якого він працював 53 роки а 47 з того на пості головного секретаря та про його громадську працю — говорив бувший довголітній головний предсідник УРС Антін Батюк. Від УРС промовляли ще теперішній головний предсідник інж. Іван Олексин, головний секретар д-р Роман Ричок, заступник головного предсідника і редактор місячника „Форум" Ярослав Пронько та заступник головного предсідника на Канаду Анатолій Білоцерківський.

В похоронах взяли участь також представники інших українських братських Союзів. Український Народний Союз заступали головний предсідник Йосип Лисогір, який прощав Покійного від Головного Уряду УНС, та головний організатор Степан Гавриш. Союз Українців Католиків „Провидіння" репрезентував головний організатор д-р Ярослав Бернадин, який і склав співчуття родині та Головному Урядові, а Українську Народну Поміч заступав Маріян Корнило, який також промовляв. Від УККомітету промовляв екзекутивний директор мгр Іван Базарко, а від Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка проф. д-р Матвій Стахів.

Подяку від родини всім учасникам похоронів виголосив найстарший син Покійного, д-р Володимир Миник.

Тризну розпочав і після закінчив молитвою парох о. декан Богдан Іжик. Він також під час Богослужби прощав Покійного від родини і як свого парафіянина.

ЄГИПЕТ НЕ ПОГОДИТЬСЯ НА ВІДНОВЛЕННЯ МАНДАТУ ДЛЯ ОН НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Каїро. — Єгипетський уряд поінформував всі заінтересовані чинники, що він не дасть своєї згоди на відновлення мандату для поліційних частин Об'єднаних Націй у демаркаційній зоні між ізраїльськими та єгипетськими військами на Синайському півострові, якщо до часу закінчення дотеперішнього мандату не буде досягнуто суттєвого погодження між Ізраїлем та Єгиптом. Мандат для поліційних частин ОН на Синайському півострові вигасає 24 липня. Інформуючи про це пресу, єгипетський міністер Ісмаїл Фагмі заявив, що немає познак, щоб Ізраїль був справді заінтересований у замиренні і що політика ізраїльського уряду спрямована по лінії максимального проволікання з вирішенням справи замирення. Продовження мандату для ОН в такій ситуації, заявив Фагмі, тільки закріплюватиме позиції Ізраїля на окупованих арабських територіях.

Генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм підтвердив, що він одержав формальну заяву від єгипетського уряду в справі продовження мандату для ОН на Близькому Сході з одночасною вимогою Єгипту до Ради Безпеки ОН звернутися із закликом до Ізраїля негайно звільнити від окупації всі арабські землі.

Бібліографічна нотатка

Другий том історії Богословської Академії п. з. „Світильник істини" вже передано до друкарні „Київ" у Торонті. Книга буде готова при кінці жовтня ц. р.

Другий том є завершенням історії тієї високої школи і обіймає цілий ряд документів, що всесторонньо висвітлюють її виховну навчальну і дослідницько-наукову працю. Головним редактором історії є д-р Павло Сениця, а його співробітниками — о. Вол. Жолкевич, о. Богдан Смик, о. Богдан Остапович, ред. Юліян Тарнович і Ярослав Чумак. Їх Блаженство патріярх Йосиф зволив дати історії своє благословення і вписати її до видань Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи.

„Світильник Істини" прочитає з користю кожна освічена людина, в першу чергу любителі нашого минулого. Ця книга конечна для широкого загалу наших священиків і членів наших церковно - релігійних організацій. Вона повинна бути в кожній українській бібліотеці.

Другий том як і перший, буде мати приблизно 700 сторін друку, в тому коло 100 рідкісних світлин. Ціна гарно оправленої книги в передплаті коштує 15 дол. (пізніше ціна буде 20 дол.).

Ще залишилася невелика кількість першого тому великої книги на 700 стор. плюс 100 ілюстрацій - світлин. Можна його замовити по ціні 15 дол. Це може бути гарний набуток для вашої бібліотеки, або дарунок для ваших приятелів.

Замовлення і листи прошу посилати в Канаді до: о. Володимира Жолкевича,
39 Raymond Av.,
Toronto, Ont.
M6S 2BI

в Америці — о. Богдана Смика:
1104 State St.,
Utica, U. Y. 13502
U.S.A.

Яр. Чумак

СТАНИЦЯ „СУВА" В ЧІКАГО, ІЛЛ.
ділиться сумною вісткою з Побратимами по зброї і Українським Громадянством, що 2-го липня 1975-го р. несподівано відійшла у Вічність

Бл. п.

ЛЮБА ГОРБАЧ

вдова по бл. п. Полковникові Горбачеві, членкиня жіночої Секції при Станиці СУВА в Чікаго.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Родині складаємо найглибші співчуття.
Управа Станиці „СУВА"

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
З великим жалем повідомляє українське громадянство, що в дні 10-го липня 1975 р. Упокоївся в Бозі

ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ЧУБАТИЙ

співучасник відновлення Українського Конгресового Комітету Америки 1944 р., основник і перший редактор органу УККА „Українського Квартальника" від 1944 - 1955 рр. та визначний український історик, науковець і суспільно громадський діяч.
ВІЧНА ЙОМУ Пам'ять!
Висловлюємо наше глибоке співчуття опечаленій Дружині, Дітям і Родині Покійного.
Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
З глибоким смутком повідомляємо про упокоєння 10-го липня 1975 р. на 86-ому році життя, після важкої недуги

ПРОФ. Д-РА МИКОЛИ ЧУБАТОГО

видатного українського вченого і громадського діяча
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Висловлюємо глибоке співчуття Родині Покійного і Науковому Т-ву ім. Шевченка
Управа УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 10 липня, 1975 року упокоївся у Бозі, по важкій недузі, на 86 році життя у Берген Пайнс Госпітал, Парамус, Н. Дж. наш Найдорожчий

ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ЧУБАТИЙ

народжений 11-го грудня, 1889 р. в Тернополі, Україна.
ПАНАХИДИ відбудуться в четвер 17 і п'ятницю 18 липня, о год. 8-ій вечора в похороннім заведенні Van Emburgh-Sneider — 109 Darlington Ave., Ramsey, N.J.
ПОХОРОН відбудеться в суботу о год. 9.30 ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Павла, в Ramsey, N. J. а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбург, Н. Й.

Горем прибиті:
Дружина — ЯРОСЛАВА з ТИСОВИЧІВ
син — АНДРІЙ РОСТИСЛАВ з дружиною ДЖЕНІ
донька — ДАРІЯ ТЕРЕСА АПТЕР з чоловіком ФРЕДРІКОМ і сином ТІМІ
сестрінок — МОДЕСТ КЛИВАК з дружиною ІРИНОЮ
шваґри — СТЕФАНІЯ і ОСИП ФЕДОРИКИ з родиною
МАРІЯ ЗИНОВІЯ і ЯРОСЛАВ МАКАРУШКИ з родиною
ІРИНА і СТЕПАН ГАВРИЛЮКИ з родиною
РОДИНА в Україні.

Місто квітів проситься складати датки на Патріярший Фонд.

Доїзд з Н. Й. автом: Дорога 17 на північ около 20 миль до світла в Ramsey. N. J. На світлі скрутити на ліво (Lake St.) і прямо через зелене світло (Main St.) через місто, через зелене світло до мигаючого світла (около дві милі). На мигаючім світлі скрутити на право (Cherry Lane) до кінця. Повернути на ліво і тут, як (Darlington Ave. на першім кварталі по правому боці похоронне заведення. Церква на розі Cherry Line & Darlington Ave.

47 PARK AVE.
Wyckoff, N. J.

Товариство „Рідна Школа" в Детройті відзначило 25-річчя Школи Українознавства

У залі української катедри св. Покрови 14-го червня ц. р. відбулася зустріч випускників Школи Українознавства з детройтським громадянством. У програмі вечора була врочиста відправа цьогорічних матурисгів, а після спільної перекуски — ювілейний рідношкільний баль.

При головному ряді столів зайняли місця цьогорічні випускники, що 7 й 14-го травня ц. р. здали з успіхом іспити зрілости. Їх прізвища: 1. Бараник Олександер, 2. Вальнюк Дарія, 3. Величковський Ігор, 4. Вороновнч Юрій, 5. Дигдало Павло, 6. Івасюк Орест, 7. Лаврів Ігор, 8. Михалович Христина, 9. Олексишин Мирон, 10. Омецівська Діяна (визначна), 11. Присяжнюк Звенислава, 12. Рихтицький Нестор (визначний), 13. Ровенчук Катерина, 14. Сеник Борис (визначний), 15. Сливка Наталія (визначна), 16. Стецкевич Ігор, 17. Темник Павло, 18. Турянська Лідія, 19. Швайкун Ростислав, 20. Юрків Лідія.

Із 20 абсольвентів, 4 склали іспити зрілости з визначним успіхом, 5 дуже добром, 8 — з добрим, 3 з достатнім.

Іспити відбулися під проводом Комісії, членами якої були: інспектор Шкільної Ради Українського Конгресового Комітету проф. Фалина Кульчицька, директор школи Ірина Тарнавська, проф. Демиденко Х., проф. Олесницька Марія. Секретарював — проф. Гайда Пилип.

У сусідньому ряді столів зайняли місця панотці обох українських віровизнань, директор і вчителі Школи Українознавства, представник Централі Опікунів і шкільної референтури Вих.-Освітньої Ради, та представники Товариства „Рідна Школа" й Батьківського Комітету.

Після відкриття й привітального слова голови Товариства, прощальну промову виголосила директор Ірина Тарнавська. В імені учнів школи прощала абсольвентів уч. 10-ої кляси Мотря Кізима. Від імени випускників промовляв Борис Сеник. Ця частина програми закінчилась словом опікунки 11-ої кляси проф. Марії Олесницької.

Відтак відбулася роздача матуральних дипломів (директор), річних свідоцтв (опікунка кляси), та цінних книжкових нагород, зафундованих Товариством „Рідна Школа" (представники Рідної Школи й Батьківського комітету). Усі згадані виступи мали святково-врочистий характер. Відповідний настрій передався численній авдиторії, значну частину якої творили ті, що в минулих роках були учнями нашої школи.

Після відправи випускників, про 25-літню працю школи, працю рідношкільних організацій, та про обов'язки громадянства на новому етапі існування українознавчого шкільництва, говорила Галина Калитяк. Вона відчитала привіти від інсп. Фалини Кульчицької, від обох відділів УКК, які репрезентують цілу українську громаду великого Детройту, та привіт - телеграму з Риму від попереднього директора школи д-ра Богдана Лончини.

Усі випускники були удекоровані святковими корсажами, зафундованими представником Українського Народного Союзу Є. Репетою. Він привітав рідне шкільництво з нагоди ювілейної зустрічі.

У наступній частині програми відбулося прийняття гостей, приготоване членками Управи Галиною Калитяк, Степанією Присяжнюк й Оксаною Сливкою. Їм допомагали учениці 10-ої кляси Школи Українознавства.

Українознавче шкільництво Т-ва „Рідна Школа" випустило в світ коло 300 молодих людей. Майже всі стали студентами високих шкіл, а деякі з них вже працюють як учителі, інженери, лікарі, фармацевти, артисти, банковці, комерсанти, медсестри та інші.

Ювілейний рідношкільний баль, що відбувся у фінальній частині програми вечора — то перша спроба спільної зустрічі всіх тих, що колинебудь були учнями нашої школи.

Створений спільним зусиллям Діловий комітет з-поміж громадян молодшого покоління, діяв під проводом д-ра Романа Тарнавського як голови, інж. Юрія Юркова як заступника й учит. Адріяни Мушинської як секретаря. Запланований і здійснений ними баль, відбувся з несподіваним успіхом. Мґр Христина Юзич читала віршовану гумореску — дружні саржі (автор п-і Кручак, про вчителів, учнів, та про тих, що в різний спосіб допомагають „Рідній Школі".

У листопаді ц. р. відбудеться наступна зустріч з громадянством, програму якої виконають шкільні діти та молоді таланти з-поміж випускників минулих років. У тому ж часі появиться теж з нагоди 25-ліття, документаційна публікація про школу, та про працю Т-ва „Рідна Школа" й Батьківського комітету.

Осип Сливинський

Український фестиваль у Сан Дієґо

Під кінець травня у каліфорнійському Сан Дієґо успішно відбувся перший весняний Фестиваль з численною участю українців з різних міст Каліфорнії та Арізони.

Різноманітність програми Фестивалю сприяла учасникам зустрічі взаємно познайомитися і зблизитися у ряді розваг, змагань та ґутірок. Місцева українська громада дружньо вітала прибулих здалека і близьких земляків, виявляючи традиційну українську гостинність. Новозбудована заля української католицької церкви і її гостинний парох о. М. Курило багато причинилися до успіху зустрічі українців над Пацифіком. У неділю 25-го травня центром Фестивалю стала розташована у міському парку „Українська Хата" з її багатою і цікавою виставкою взірців української культури і мистецтва. В програмі щорічного „Українського Дня" багатолюдний виступ українців на відкритій сцені парку нагороджувано оплесками глядачів, серед яких переважали не-українці.

Першунами мистецької частини виявилась танцювальна молодеча група „Калина" з міста Фініксу, з Арізони. Співали пластуни із Лос Анджелесу. Із цього ж сусіднього міста чвірка вправних танцюристів здобула оплески. Місцева молодь довела власну вмілість та любов до українського танку.

Програму Фестивалю завершено спільним обідом-бенкетом, на якому були присутні представники міста, українські громадські й культурні діячі, парохи наших церков. Приємно вражала численність української молоді.

Невимушена і радісна атмосфера у великій мірі завдячувалась керівникові програми Богданові Климковичеві — промоторові Фестивалю та одночасному голові української ромади у Сан Дієґо. Переможці спортових змагань, шахового турніру, українських есеїв молоді одержали нагороди із рук кіноартиста Миколи Мазурки з Голівуду.

Відзначаючи активність української молоді, пластунку і королеву місцевих етнічних груп, Віру Скоп, нагороджено емблемою корони з присв'ятою. Вона ж у свою чергу на біжучий рік коронувала студентку Катерину Бакай.

Гарний настрій доповняв молодечий хор пластунок із Лос Анджелесу.

Згодом любителі танців розважалися під звуки українських мелодій, а інші обмінювалися думками й враженнями.

Задум — вдався. І хоча був час додому — люди не поспішали.

Ол. Куленко

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

ЧИКАҐО, ІЛЛ. — 106 ВІДДІЛ УНС Б-ВО СВ. НИКОЛАЯ — Дивідендові чеки можуть члени відібрати кожної неділі в часі дижурів Відд. Управи від год 11-ої до 1-ої в полуд. в залі Дому Відд. УНСоюзу при 843 Н. Вестерн Аве. Побажанним є, щоб це зробити на протязі найближчих тижнів. Члени, які мають сплачені поліси, а в міжчасі змінили свої адреси, просяться повідомляти Відділ, для пересилки їм чеків поштою. Члени, яких поліси є активні, повинні вплачувати свої членські вкладки на час — особисто, або пересилаючи належитість поштою чеками, або моні-ордерами разом із чл. книжечкою на адресу: 106 Branch of Ukr. Nat. Assn. 841 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622. Там можна також вплачувати особисто вкладки в часі тижня між годинами 5-ою і 7-ою веч. за вийнятком суботи і неділі. Побажаним є, якщо можливо, вплачувати вкладки на довший протяг часу згори ніж один місяць, бо це зі зрозумілих причин заощаджує час зокрема для самих членів.

Управа Відділу

ТАРЗАН Ч. 7333 Замішання!

Настає страшне замішання, коли забобонні тубільці тікають від „жахливого птаха"...

...В такий спосіб сприяючи плянам терпеливої але напруженої постаті, яка жде поблизу...

...Та яка раптом вискакує поміж них і зразу прямує в сторону безпорадного і збентеженого в'язня!